

اخبار

تازه‌ترین تقریظ‌های رهبرانقلاب منتشر می‌شود

حضرت آیت... خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی چندی پیش، پس از مطالعه سه کتاب «خانوم ماه»، «تب ناتمام» و «همسر آتش و برف» بر آن‌ها تقریظ نوشته‌اند.

به گزارش ایسنا، این سه کتاب به روایت‌هایی از زندگی قهرمان بانوان ایرانی، همسران و مادر سه شهید دوران دفاع مقدس، به شرح زیر می‌پردازد:

«خانوم ماه» داستانی از زندگی خانم‌زاد علی‌نژاد همسر شهید شیرعلی سلطانی اهل شیراز است. این داستان در سه فصل جداگانه روایت می‌شود و از زندگی و انتخاب‌های خانم‌زاد می‌گوید. ساجده تقی‌زاده نگارش این کتاب ابر عهده داشته و به نشر ناشر آن است.

کتاب «تب ناتمام» روایت زندگی خانم شهلا منزوی مادر جانباز شهید حسین دخانچی از قم است که ۱۷ سال عاشقانه و صبورانه فرزند جانبازش را پرستاری کرده است. شهید «حسین دخانچی» سال ۱۳۶۳ در عملیات بدر جانباز قطع نخاع از ناحیه گردن شد و در سال ۱۳۸۱ به دلیل عوارض مجروحیت به شهادت رسید. زهرا حسینی مهرآبادی نویسنده کتاب و انتشارات حماسه‌یاران ناشر آن است.

«همسر آتش و برف» رمان مستندی است از روایت خانم فرحناز رسولی همسر شهید سعید قهاری از زندگی پر فرازونشیب این سردار شهید. انتشارات روایت فتح ناشر این کتاب و فرهاد خضری نویسنده آن است. تقریظ حضرت آیت... خامنه‌ای بر این سه کتاب، در آبان ماه ۱۴۰۴ و در ایام شهادت حضرت فاطمه الزهرا سلام... علیها و هفته کتاب، توسط مؤسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی منتشر خواهد شد.

بزرگداشت بلقیس سلیمانی در بخارا

هشتصد و نود و دومین شب بر نامه فرهنگی بخارا به بزرگداشت بلقیس سلیمانی اختصاص یافت. این مراسم روز دوشنبه، هفتم مهر، در تالار استاد جلیل شهنواز خانه هنرمندان ایران برگزار می‌شود و با سخنرانی فرخنده آقایی، ناهید طباطبایی، قاسمعلی فراست و علی دهباشی همراه است.

بلقیس سلیمانی، نویسنده‌ای متولد رابر کرمان، از کودکی با ادبیات کلاسیک آشنا شد و بعدها با تأثیرپذیری از اندیشه‌های دکتر شریعتی، مسیر نویسندگی را جدی تر دنبال کرد. او پیش از چاپ نخستین اثر داستانی اش، سال‌ها در مطبوعات قلم زده و آثار پژوهشی منتشر کرده است. تاکنون ۲۲ کتاب از او منتشر شده که برخی از آن‌ها چون «بازی آخر بانو» و «نام کوچک من بلقیس» جایگاه ویژه‌ای در ادبیات معاصر دارند.

شاملو و شجریان در قالب نگاه‌نو

شماره ۱۴۶ فصلنامه «نگاه‌نو» با عکس احمد شاملو روی جلد منتشر شد. این شماره شامل شعر و سه عکس منتشر نشده از شاملو و گفت‌وگویی منتشر نشده با محمدرضا شجریان با عنوان «تنها صداست که می‌ماند» است. در بخش مقاله‌ها، مطالبی از حسین فراستخواه، شهیندخت خوارزمی، حسن بهشتی‌پور و دیگر نویسندگان درباره سیاست، مهاجرت، محیط زیست و فلسفه درج شده است. بخش ویژه این شماره به «ادبیات و فلسفه» اختصاص دارد و مقالاتی از مصطفی ملکیان، محمد غفاری و آبتین گلکار را شامل می‌شود. همچنین در بخش‌های داستان، نقد، تاریخ و سینما مطالب متنوعی از نویسندگان مختلف آمده که این شماره را به یکی از پر بارترین نسخه‌های «نگاه‌نو» تبدیل کرده است.

جشن مهرگان؛ شوری نودر آیین کهن

علی‌داری، قائم مقام وزیر میراث فرهنگی، از برنامه‌ریزی برای برگزاری مردمی جشن مهرگان خبر داد. این آیین که پس از نوروز دومین جشن بزرگ ایران باستان است، نماد مهر، دوستی و شکرگزاری بوده و با اعتدال پاییزی و برداشت محصول پیوند دارد. مهرگان سال گذشته به‌طور مشترک توسط ایران و تاجیکستان در فهرست میراث ناملموس یونسکو ثبت شد. دارایی تأکید کرد که احیای مردمی این جشن با همکاری نهادهای فرهنگی، انجمن‌ها و دستگاه‌های اجرایی در دستور کار قرار دارد. اهداف این برنامه شامل معرفی آیین‌های ملی به نسل جوان، ایجاد نشاط اجتماعی، تقویت همبستگی ملی و توسعه گردشگری فرهنگی است. همچنین تقویت دیپلماسی فرهنگی با تاجیکستان از دیگر محورهای این رویداد است.

حماسه‌نت‌ها در پاسداری از وطن

همزمان با هفته دفاع مقدس، به جریان شناسی تولیدات موسیقی با موضوع وطن، ایثار و حماسه پرداختیم

میهنی ماه‌های اخیر معرفی کرد، این قطعه یکی از نخستین واکنش‌های موسیقایی به حملات اسرائیل بود. ترانه‌ای با موضوع وطن‌دوستی و مقاومت با شعر کوبنده و موسیقی الکترونیک-حماسی، این اثر به سرعت در فضای مجازی پخش شد. «علاج» با تصاویر مقاومت و لحن تهاجمی، صدای مردم ایران در برابر تجاوزهای اسرائیل شد.

ایران

فرزاد فرزین نیز در بحبوحه جنگ ۱۲ روزه در قطعه «ایران» با صدایی پر شور و ملودی دراماتیک، تصویری از وطن ایستاده و مقاوم ترسیم کرد. این اثر با ترانه‌ای وطن‌دوستانه، امید و همبستگی را در دل مردم زنده کرد و در شبکه‌های اجتماعی با استقبال گسترده‌ای مواجه شد.

ای یاران کجایی؟

هوشنگ کامکار از دیگر آهنگ‌سازانی بود که در روزهای بمباران تهران، قطعه‌ای اندوهبار و انسانی ساخت. «ای یاران کجایی؟» در دل تهران وزیر صدای انفجار خلق شد. کامکار درباره چگونگی خلق این موسیقی این گونه گفته: «این ایده در روزهای سخت جنگ ناخواسته، با جدال جسمی و روحی ام بر صدای وحشت‌انگیز بمب‌ها و گلوله‌ها در هوای آسمان خانه‌ام در تهران فکر شد و من فقط ایده‌های موسیقایی موجود تحت تأثیر ریختن خون هم‌وطنانم به هم پیوند زدم. در آن لحظه بمباران، این ایده‌ها را برای کسانی که مثل خودم دلهره از میان رفتن داشتند به هم پیوند زدم...»

موسیقی همیشه برای سرگرمی و بیان غم‌های شخصی نیست. گاهی یک قطعه موسیقی، فراتر از احساسات فردی، می‌تواند روح یک ملت را بیدار کند؛ می‌تواند حس وطن‌دوستی را در جان انسان زنده کند، بغضی جمعی را فریاد برزند و حتی حماسه‌ای را رقم بزند

کجایی‌ای شهیدان خدایی
«کجایی‌ای شهیدان خدایی» یکی دیگر از آثار ماندگار موسیقی ماست. این اثر ساخته هوشنگ کامکار با صدای بیژن کامکار و شعری از مولانا، این قطعه تلفیقی از موسیقی عرفانی و حماسی است. در روزهای آزادی‌سازی خرمشهر، به عنوان نمادی از پیوند منویت و مقاومت پخش شد و با سازهای سنتی ایرانی، روحی تازه به موسیقی جنگ بخشید. این اثر نشان داد که موسیقی دفاع مقدس می‌تواند فراتر از شعار، به زبان دل و روح مردم تبدیل شود.

موسیقی حماسی ایرانی فراتر از مرزها
کارن همایونفر، یکی از آهنگ‌سازان برجسته ایرانی است. او با ساخت موسیقی «سیدالامه» برای سید حسن نصر...، موسیقی مقاومت را در سطحی فراملی معنا بخشید. قطعاتی چون «سراج الاحرار»، «نداء السماء» و «صوت الحق» با تلفیق ارکسترال و سازهای عربی، در مراسم‌های رسمی حزب‌با... و روز تشییع پیکر سید حسن نصر... پخش شدند. این آثار، ادامه‌دهنده سنت موسیقی دفاع مقدس بودند، اما با نگاهی منطقه‌ای و وحدت‌گرا. همایونفر با این آلبوم، دوباره مباحث فرهنگی مشترک میان ایران و لبنان را یادآور شد. استفاده از تم‌های حماسی، فضایی معنوی و ارادت به شخصیت‌های مقاومت، این مجموعه را به اثری تأثیرگذار در جهان عرب تبدیل کرد.

علاج

قطعه «علاج» با صدای محسن چاوشی را می‌توان یکی از شناخته‌شده‌ترین آثار ملی

رضایی - موسیقی همیشه برای سرگرمی و بیان غم‌های شخصی نیست. گاهی یک قطعه موسیقی، فراتر از احساسات فردی، می‌تواند روح یک ملت را بیدار کند؛ می‌تواند حس وطن‌دوستی را در جان انسان زنده کند، بغضی جمعی را فریاد برزند و حتی حماسه‌ای را رقم بزند. در بزنگاه‌های تاریخی، موسیقی نه تنها همراه مردم بوده، بلکه پیشقراول مقاومت شده است؛ از مارش‌های نظامی گرفته تا سرودهای رزم، از نغمه‌هایی که در میدان نبرد خوانده می‌شود تا قطعات ارکسترال، موسیقی توانسته صدای ایستادگی باشد. در ایران، نیز موسیقی از همان روزهای آغاز جنگ تحمیلی شانه‌به‌شانه مردم حضور داشت؛ آثاری که با زبان مردم، از سنگر تا خانه‌ها، پیام مقاومت را منتقل کردند. در جنگ ۱۲ روزه ایران و اسرائیل نیز موسیقی بار دیگر به میدان آمد؛ هنرمندان با خلق آثار حماسی، صدای مردم شدند. در این سال‌ها حتی آهنگ‌سازان ایرانی فراتر از مرزها، موسیقی‌هایی در ستایش مقاومت و ایستادگی در برابر ظلم ساخته‌اند. در ادامه، چند قطعه شاخص از این مسیر پرشور را با هم مرور می‌کنیم.

دایه دایه وقت جنگه

این قطعه فولکلور لری با قدمتی بیش از صدسال، ریشه در دوران جنگ جهانی اول و حضور قوای روس و انگلیس در ایران دارد. این ترانه که در آن زمان برای اتحاد و تقویت روحیه سلحشوری اقوام لر ساخته شد، نمایانگر مقاومت و رشادت مردم این سرزمین است و معمولاً با کمانچه به عنوان ساز اصلی اقوام لر، نواخته می‌شود. نسخه ماندگار «دایه دایه وقت جنگه» که در آغاز جنگ ایران و عراق با صدای رضا سقایی و تنظیم مجتبی میرزاده از ادیوپخش شد، با زبان ساده و حماسی خود به سرعت محبوب و به نماد مقاومت مردمی تبدیل شد. این اثر در سال‌های اخیر به عنوان میراث فرهنگی

ناملموس ثبت ملی شد و همچنان در حافظه جمعی ایرانیان جایگاه ویژه‌ای دارد.

خلبانان، ملوانان

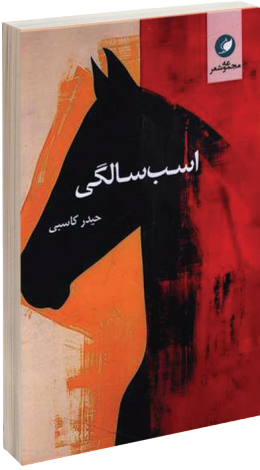
این سرود حماسی با صدای جمشید نجفی و آهنگ‌سازی و شعر بابک رادمنش، در نخستین روزهای دفاع مقدس خلق شد. رادمنش که تحت تأثیر حمله هوایی عراق به فرودگاه مهرآباد قرار گرفته بود، شعر و موسیقی را همان روز نوشت و نجفی که مهمان خانه‌اش بود، آن را اجرا کرد. «خلبانان، ملوانان» با ریتم پرشور و تکرار واژه‌ها، تجلیل از نیروهای هوایی و دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران بود و در رسانه‌ها و مراسم نظامی بارها پخش شد.

صدای نافذ نجفی و لحن پرانرژی اثر، آن را به یکی از نمادهای موسیقی مقاومت تبدیل کرد. در ادبیات معاصر بازگشت به تجربه زیسته و عناصر بومی نه یک گرایش نو، بلکه ضرورتی برای بازآفرینی معنا در زبان است. شاعرانی که از دل جغرافیا، خاطره و زیست شخصی خود می‌نویسند، بیش از دیگران موفق به خلق جهانی باورپذیر در شعر می‌شوند. بنا به نظر برخی منتقدان حیدر کاسبی از همین دسته است؛ شاعری که در مجموعه تازه‌اش «اسب سالگی» با نگاهی موشکافانه به گذشته، زبان و زیست خود، در بسیاری از موارد شعری روایت‌محور و بوم‌گرا را پیش روی مخاطب می‌گذارد.

رونمایی از مجموعه شعر «اسب سالگی» شامگاه شنبه هفته جاری در گالری رادین مشهد با حضور جمعی از شاعران خراسانی و با اجرای مهدی رجبی برگزار شد. در این نشست، منتقدان و شاعران حاضر با بررسی شعرهای این کتاب، به تأثیر زیست‌محیطی، بهره‌گیری از برخی کلمات آرکائیک و عناصر محلی در شکل‌گیری جهان شعری کاسبی پرداختند.

اهمیت نام گذاری کتاب شعر

در آغاز مراسم، محمدباقر کلاهی اهری به بیان اهمیت انتخاب نام کتاب پرداخت و گفت: انتخاب نام کتاب یکی از عوامل اساسی جذب مخاطب است و می‌توان گفت شعر از نام کتاب آغاز شده و در برگ برگ کتاب، ادامه می‌یابد. وی افزود: در کتاب «اسب سالگی» شاعر با دقت و وسواس زیادی نامی متفاوت و تأثیرگذار برگزیده است. این نام نه تنها از نظر واج‌آرایی منحصربه‌فرد است، بلکه بار معنایی عمیقی دارد که مخاطب را به خوانش شعرها دعوت می‌کند. چنین انتخابی نشان‌دهنده توجه شاعر به جلب توجه و ارتباط عمیق با خواننده است.

زیست شاعرانه در مرز خاطره و واقعیت

مراسم رونمایی از مجموعه شعر سپید «اسب سالگی» در مشهد برگزار شد

خلافت، خیال، سورئال

در ادامه مراسم، جواد گنجعلی با تئریک انتشار سومین مجموعه شعر حیدر کاسبی گفت: شاعران سپیدسرا با تکنیکی خاص، مرزهای واقعیت و خیال را در هم می‌شکنند و با روایت‌هایی سورئال مخاطب را به فضایی تازه و بکر دعوت می‌کنند. خلق چنین فضایی نیازمند نبوغ و صبر و تمرین است. او افزود: حیدر کاسبی زمانی که به ناخودآگاه و زیست شاعرانه خود رجوع می‌کند، شاعری خلاق است و ساختار زبانی او با ایماژها و گزاره‌های شعری همسویی قابل توجهی دارد. گاهی در این مجموعه به برخی واژگان ناهمخوان با بافت شعر برمی‌خوریم که برای من کمی آزاردهنده بود اما در نهایت باید کاسبی را شاعری با زبان ساده، بیانی شیوا و هدفمند دانست که کتابی خواندنی به جامعه مخاطبان ارائه داده است. او اکنون معنای زندگی را یافته و به عنوان شاعری جدی و حرفه‌ای، مخاطبانش را وادار می‌کند تا آثارش را با دقت و عمق بیشتری بخوانند و دنبال کنند.

سفری به زیست شاعرانه

علیرضا جهان‌شاهی، از دیگر منتقدان این مراسم نیز گفت: نقد زیست‌بوم‌گر به معنای مطالعه ادبیات و کاربرد مفاهیم بوم‌شناختی برای تحلیل شعر است. این نوع نقد ارتباط مستقیم با مان‌زیست و نوع زیست شاعر دارد و باعث می‌شود زبان و آرایه‌های ادبی حاصل همان زیست باشند.

او با تأکید بر اهمیت شناخت نشانه‌های بومی در شعر

کاسبی خاطرنشان کرد: شعر حیدر کاسبی در دایره زمانی ۱۵ ساله‌ای جریان دارد که برای درک بهتر آن باید به شکل عمیق وقایع این سال‌ها را بررسی کنیم. شعر او نمایانگر آن دوران است و بازتابی از زندگی و شرایط زیستی او. مادر این کتاب با واژه‌ها و فضاهایی ربه‌رو می‌شویم که در آن دهه‌ها بوده‌اند اما حالا دیگر وجود ندارد. واژه‌هایی مثل «سلمانی»، «برفروبی پشت‌بام»، «بساط چاقو فروشان»، «کوره‌های آجرپزی» و «تلفن خانه». این کلمات را در زمان خوانش کتاب باید جدی بگیریم؛ این‌ها بخشی از زیست واقعی و ملموس شاعرند که در شعر هایش به چشم می‌خورد.

فضای دوگانه شعرهای اسب سالگی

سهیلا دیزگلی، شاعر و منتقد دیگر حاضر در جلسه، درباره فضای کلی مجموعه شعر «اسب سالگی» سخنرانی کرد و گفت: در اولین خوانش، این شعرها به دودسته تقسیم می‌شوند؛ دسته‌ای که راوی فضای شهری است و دسته‌ای دیگر که ما را به دنیای کودکی شاعر و فضای روستایی می‌برد. شاعر در ارائه هر دو نوع شعر موفق عمل کرده و دست مخاطب را گرفته و به فضاهایی که به آن فکر می‌کند، می‌برد.

او ادامه داد: شعرهای حیدر کاسبی بیش از هر چیز، شعر درباره انسان به ما هو انسان است؛ او در شعر هایش از خانی سخن می‌گوید که در کلاته‌ای نشسته و به پشت‌بام‌ها خیره مانده و در پشت‌بام خانه‌ها دنبال صاحبانش می‌گردد. شعرهای این کتاب ما را به خوبی به فضای زندگی دوران کودکی شاعر و زادگاهش چناران در قالبی هنرمندانه آشنا می‌کند.

دیزگلی تأکید کرد: این فضاهای دوگانه شهری و روستایی، به شعر کاسبی عمقی چندلایه داده و مخاطب را به سفری میان زندگی‌های متفاوت دعوت می‌کند.

نقش ناخودآگاه و گذشته در شعر

در پایان نیز جواد کلیدری، شاعر و پژوهشگر ادبی و از دیگر شاعران نام‌آشنای خراسان به جایگاه دعوت شد تا دیدگاه خود را درباره تأثیرات روانی و زیستی بر شعر کاسبی بیان کند. کلیدری در این باره گفت: بخش عمده‌ای از شعرهای حیدر کاسبی برگرفته از گذشته او، به‌ویژه دوران نوجوانی است. این بخش از شعرهای او بسیار موفق‌تر و با ذهنی پویاتر نوشته شده‌اند که شامل حدوداً ۹۰ درصد از شعرهای مجموعه است. هر شاعری آنچه را که زیسته روایت می‌کند و حیدر کاسبی هم از این قاعده مستثنا نیست. به همین دلیل شعر هایش بیش از پیش برای مخاطب دوست‌داشتنی و باورپذیر می‌شود.